

הרב הראשי עיה"ק אלעד מרדכי מלכא שליט"א
נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
 רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, תיכון בית יעקב החדש, ת"ת מאור ישראל,
 ישיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
 Chief Rabbi of Elad, Israel MORDECHAI MALKA, Founder & President of Institutions "Or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

המלך

פְּרֻשָׁת שְׁמִינִי

אָזָר

כבוד התורה ות"ח:

ויקרא פרק י פסוק א ויקחו בני אהרן נדב ואביהוא איש מחתתו ויתנו בהן אש וישמו עליה קטרת ויקרבו לפני יקוק אש זרה אשר לא צוה אתם: (ב) ותצא אש מלפני יקוק ותאכל אותם וימתו לפני יקוק: ופרש"י: ותצא אש רבי אליעזר אומר לא מתו בני אהרן אלא על ידי שהורו הלכה בפני משה רבן, רבי ישמעאל אומר שתויי יין נכנסו למקדש, תדע שאחר מיתתן הזהיר הנותרים שלא יכנסו שתויי יין למקדש משל למלך שהיה לו בן בית וכו' כדאי בויקרא רבה עכ"ל: **ובמסכת עירובין דף סג ע"א, וכן במסכת יומא דף נג ע"א** מבואר רק דברי רבי אליעזר אומר: לא מתו בני אהרן עד שהורו הלכה בפני משה רבן. מאי דרוש - ונתנו בני אהרן הכהן אש על המזבח, אמרו: אף על פי שהאש יורדת מן השמים - מצוה להביא מן ההדיוט.

האווירה בתקופתנו:

בתקופתנו הדבר מצוי שבני אדם חושבים שאין היום ערך לגדולי הדור מאחר והכל שייך לפוליטיקה ואין אותו ערך של התורה שהיה וממילא מרשים לעצמן לדבר ולחלוק ולחוות דעה ואף לזלזל בגדולי ישראל ויתירה מכך שיש טענה גדולה בפיהם שכל הבית מנוהל בידי עסקנים שפועלים מתוך אינטרסים וממילא פסק המושג של גדולי ומנהיגי ישראל ח"ו, אולם התורה מלמדת אותנו שדור דור ודורשיו ויפתח בדורו כשמואל בדורו, וכדכתיב והלכת אל הכהן אשר יהיה בימים ההם וחובת האדם להיות זהיר מאוד מפגיעה בכבוד התורה ולומדיה כי אינו פוגע אלא בעצמו ובבני ביתו כאשר נראה עד כמה חומרת הדברים.

שאלה על מיתת בני אהרון:

א { והנה יש לשאול כיצד מתו בני אהרון על שהורו הלכה לפני משה רבנו, הרי התורה מעידה על משה שהיה עניו מכל איש אשר על פני האדמה ואין ספק שלא נפגע, ולמרות שהתורה כתבה את התואר הזה על משה במעשה שדיברו אהרון ומרים על משה הרק במשה דיבר ה' ומדוע הוא צריך לפרוש מאשתו, ומעידה התורה שמשה רבנו אפילו שדיברו עליו לא נפגע כלל כי היה עניו מכל איש, ולמרות זאת נענשה מרים, אולם אפשר לחלק שם היא דיברה נגד משה אולם כאן הרי כלל לא פגעו במשה ולא עשו נגדו דבר אלא מתוך התלהבות של קדושה הביאו אש זרה ואין ספק שלא נפגע משה ומדוע נענשו?

מעשה עם ריו"ח ורב כהנא:

ב { **עוד יש לשאול בהקדם המבואר במסכת בבא קמא דף קיז ע"א** שמסופר שם על רב כהנא שהיה תלמידו של רב רצה לעלות לארץ ישראל אולם הזהירו רב שלא יקשה על ריו"ח שבע שנים, ואכן כאשר עלה התעניין רב כהנא היכן ריש לקיש שאלו אותו מדוע הוא צריך אותו והשיב כי שמעתי בשמו שני קושיות ואלו התשובות, סיפרו הדבר לריש לקיש הלך ר"ל וסיפר לריו"ח ארי עלה מבבל ולכן תכין טוב את השיעור, הביאו את רב כהנא והושיבו אותו בשורה הראשונה בסמוך לריו"ח, אולם ריו"ח התחיל השיעור ורב כהנא לא מקשה דבר הורידו אותו שורה וכך עוד סוגיה ולא שאל והורידו אותו עוד שורה כך עד שהורידו אותו לשורה השביעית האחרונה, אמר אמנם אמר לי רב לא להקשות שבע שנים יהיו הורדת השבע שורות כנגד השבע שנים ולכן עמד והקשה והעלו אותו וכך המשיך עד שעלה לשורה ראשונה, ועדיין המשיך להקשות ואז התחילו להוריד מהכריות שיושב עליהן ריו"ח עד שירד לריצפה, כי כך היה דרכו שמקום ישיבת התלמיד וגובה ישיבת הרב תלוי בדרגתו, כאשר ראה כך ריו"ח ביקש שהוא רוצה לראותו וכיון שגבות עיניו היו מכסין עיניו הגביהו אותו ביקסמי כסף וראה את פיו של רב כהנא כאילו צוחק בגלל שפתו היית שסועה, נפגע ריו"ח מאחר וחשב שהוא צוחק מנצחונו בקושיות ולכן נתן בו עיניו ונפטר, אמרו לריו"ח שהוא לא צחק אלא כך שפתו נראית כצוחק, הלך למערה שטמנו את רב כהנא וראה נחש בפתח המערה ביקש מהנחש שיתן לו להיכנס רב לתלמיד ולא נתן ביקש שיתן לחבר להכנס לחברו ולא נתן אמר לו שיתן לתלמיד להכנס לרבו ונתן לו נכנס למערה וביקש את סליחתו ואמר לו שיחזור בחזרה לחיים אמר לו רב כהנא בתנאי שתבטיח לי שלא תחזור להקפיד עלי, והבטיחו ואכן החייה אותו בחזרה. **ויש לשאול** איך יתכן שנענש בחינם כאשר התברר האמת שהוא לא צחק? זאת ועוד יש לשאול מדוע הקפיד ריו"ח על צחוקו עד שממיתו בשביל כך?

תירוץ הגר"ח שמולוביץ בגלל הפסקת המסורת:

וכתב בספר שיחות מוסר לגר"ח שמולוביץ זצ"ל שאין ענישת בני אהרון מפני פגיעת משה רבנו אלא כיון שהתורה נמסרה מדור לדור כמבואר בפרקי אבות משה קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושע וכו' ומבואר בפי"ג כי מסורת סייג לתורה ללמדנו שקיום התורה הוא בזה שממשיכים את המסורת רב מפי רב עד משה רבנו ואם ח"ו מפסיקים את המסורת אין קיום לתורה, ולכן כאשר מורה הוראה לפני רבו ובונה במה לעצמו הרי הוא מפסיק במעשיו את המסורת ולכן נענשו על מעשיהם למרות שמשה כלל לא הקפיד ולא נפגע. ובזה יובן גם המעשה עם ריו"ח אינו מפני פגיעת ריו"ח הקפיד עליו אלא מפני שלפי הבנתו שהוא צחק הרי הוא מערער את המסורת של הדורות ובכך עוקר את התורה ואין לו זכות קיום.

אפילו הוראתו נכונה אסור, ואפילו בעודו קטן נענש:

וכן בזה יובן המבואר במסכת ברכות דף לא ע"ב אל הנער הזה התפללתי, אמר רבי אלעזר שמואל מורה הלכה לפני רבו היה, שנאמר וישחטו את הפר ויביאו את הנער אל עלי, משום דוישחטו את הפר הביאו הנער אל עלי? אלא, אמר להן עלי קראו כהן, ליתי ולשחוט. חזנהו שמואל דהו מהדרי בתר כהן למישחט, אמר להו למה לכו לאהדורי בתר כהן למישחט? שחיטה בזר כשרה אייתוהו לקמיה דעלי, אמר ליה מנא לך הא? אמר ליה מי כתיב ושחט הכהן? והקריבו הכהנים כתיב מקבלה ואילך מצות כהונה, מכאן לשחיטה שכשרה בזר. אמר ליה מימר שפיר קא אמרת, מיהו, מורה הלכה בפני רבך את וכל המורה הלכה בפני רבו חייב מיתה. אתיא חנה וקא צוחה קמיה אני האשה הנצבת עמכה בזה וגו'. אמר לה שבקי לי דאענשיה, ובעינא רחמי ויהיב לך רבא מיניה. אמרה ליה אל הנער הזה התפללתי. מתבאר מדברי חז"ל למרות שהוראתו

הרב הראשי עיה"ק אלעד מרדכי מלכא שליט"א
נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
 רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, תיכון בית יעקב החדש, ת"ת מאור ישראל,
 ישיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
 Chief Rabbi of Elad, Israel MORDECHAI MALKA, Founder & President of Institutions "Or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

נכונה ראוי לעונש שהורה לפני רבו. ועוד יותר כתב המהרש"א בחידושי אגדות שם מיהו מורה הלכה כו'. אע"ג דקטן מבי שנים היה שמואל כמ"ש וישב שם עד עולם דהיינו עולם של לוי' נ' שנים וכל שנותיו לא היו רק נ"ב שנים (תענית כה) היינו בדיני אדם אבל בדיני שמים היה רוצה לעונשו דכל המורה הלכה בפני רבו חייב מיתה בדיני שמים כדמוכח במס' עירובין (סג.) וכו': הראת לדעת כי גם כאשר ההוראה נכונה וגם בעודו קטן נענשים מפני עקירת המסורות.

עונש מיכל בת שאול שזלזה בדוד:

ומבואר בהפטרות פרשת השבוע בשמואל ב פרק ו (טו) וְדָוֹד וְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל מְעֵלִים אֶת אַרְוֹן יִקְוֶה בְּתַרְוֵעָה וּבְקוֹל שׁוֹפָר: (טז) וְהָיָה אַרְוֹן יִקְוֶה בְּאֵי עֵיר דָּוִד וּמִיכַל בַּת שָׁאוּל נִשְׁקָפָה בְּעַד הַחֲלוֹן וַתֵּרָא אֶת הַמֶּלֶךְ דָּוִד מִפְּנֵי וּמִכָּרְכָר לִפְנֵי יִקְוֶה וַתִּבֹּז לוֹ בְּלִבָּהּ: (כ) וַיֵּשֶׁב דָּוִד לְבָרְךְ אֶת בֵּיתוֹ וַתֵּצֵא מִיכַל בַּת שָׁאוּל לְקִרְיַת דָּוִד וַתֹּאמֶר מַה נִּכְבַּד הַיּוֹם מִלִּדְּ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר נִגְלָה הַיּוֹם לְעֵינַי אֲמַהוּת עֲבָדָיו פְּהִלּוֹת נִגְלוֹת אֶחָד הָרְקִים: (כא) וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל מִיכַל לִפְנֵי יִקְוֶה אֲשֶׁר בָּחַר בִּי מֵאֲבִיךָ וּמִכָּל בֵּיתוֹ לְצֹאת אֶתִּי נְגִיד עַל עַם יִשְׂרָאֵל וְשִׁחֲקֵתִי לִפְנֵי יִקְוֶה: (כב) וַיִּקְלָתִּי עוֹד מִזֹּאת וְהֵייתִי שְׂפַל בְּעֵינַי וְעַם הָאֲמָהוּת אֲשֶׁר אֲמַרְתְּ עִמָּם אֲכַבְדָּהּ: (כג) וּלְמִיכַל בַּת שָׁאוּל לֹא הָיָה לָּהּ יָלֵד עַד יוֹם מוֹתָהּ: וכתב במצודת דוד לא היה לה ילד בעון שבזתה את דוד על שהקל בכבודו לפני ארון האלהים:

דברי הגמרא בחומרת עוון המורה הוראה לפני רבו:

ולכן מבואר בחז"ל חומרת העונש למי שמורה בפני רבו, במסכת עירובין דף סג ע"א אמר רבא בפניו אסור, וחייב מיתה, שלא בפניו אסור, ואין חייב מיתה. ושלא בפניו לא? והא תניא, רבי אליעזר אומר לא מתו בני אהרן עד שהורו הלכה בפני משה רבן. מאי דרוש [ויקרא א'] ונתנו בני אהרן הכהן אש על המזבח, אמרו אף על פי שהאש יורדת מן השמים מצוה להביא מן ההדיוט. ותלמיד אחד היה לו לרבי אליעזר שהורה הלכה בפניו. אמר רבי אליעזר לאימא שלום אשתו תמיה אני אם יוציא זה שנתו. ולא הוציא שנתו. אמרה לו נביא אתה? אמר לה לא נביא אנכי ולא בן נביא אנכי, אלא כך מקובלני כל המורה הלכה בפני רבו חייב מיתה. ואמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן אותו תלמיד יהודה בן גוריא שמו, והיה רחוק ממנו שלש פרסאות. בפניו הוה. וכו' א' אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן כל המורה הלכה בפני רבו ראוי להכישו נחש, וכו'. ב' זעירי אמר רבי חנינא: נקרא חוטא, וכו'. ג' רבי אליעזר אומר מורידין אותו מגדולתו, וכו'. ד' אמר רבי לוי כל דמותיב מלה קמיה רביה אזיל לשאול בלא ולד, וכו'.

העונש מידה כנגד מידה:

וכתב הבן איש חי בספר בניו בן יהודע על עירובין דף סג ע"א לא מתו בניו של אהרן אלא על שהורו הלכה בפני משה רבם. אף על גב דכמה חטאים מנו להם רבותינו ז"ל, וגם בכתוב מפורש על שהקריבו אש זרה אשר לא צוה אותם, לא בא ר"א לשלול כל זה דהוא מודה דכלהו איתנהו, אך אומר אם לא היו מזלזלים בכבוד משה רבינו ע"ה להורות הלכה בפניו היה מגין זכותו עליהם להצילם מן הפורעניות, ורק אחר שנגעו בכבודו לא הגין זכותו עליהם ולכך נחשב שהם לא מתו אלא בעבור שנגעו בכבוד משה רבינו ע"ה. ועל דרך זה פירשו המפרשים ז"ל מאמר לא חרבה ירושלם ולא גלו ישראל אלא על שביזו בה תלמידי חכמים: שם ראוי להכישו נחש. נראה לי בס"ד הטעם כיון דהוא חייב מיתה בידי שמים כדאמר בברייתא לעיל, לכך ראוי להכישו נחש שהוא שליח מוכן לשליחות מן השמים כמו שנאמר [קהלת י' י"א] אם ישוך הנחש בלא לחש. או יובן בס"ד כיון דהורה הלכה חטא בפה ולכן ראוי להכישו נחש שהוא ממית בפה דוקא. או יובן הטעם כי תלמיד חכם צריך להיות נוקם ונוטר כנחש, ולכך זה שהורה בפני רבו ישלחו מן השמים במקומו את הנחש דתלמיד חכם נוקם ונוטר כנחש. או יובן בס"ד הטעם המורה בפני רבו חטאו בקול ודיבור שעולה מספרם נחש לכך ראוי להכישו נחש. או יובן בס"ד זה שהורה הלכה נכנס בתחום שאינו שלו, ובזה עשה מעשה נחש שנכנס בתחום שאינו שלו לכך ישכנו נחש: שם נקרא חוטא. קשה פשיטא כיון דאיכא איסורא וחויב מיתה. ונראה לי רצונו לומר נקרא חוטא למקום אף על פי שדברים אלו מפני הכבוד של רבו הם שהם בכלל בין אדם לחבירו עכ"ל:

שלשה סוגי מיתה:

והנה מהגמרא מתבאר כי לפי רבי יוחנן מכישו נחש, ולפי רבי אליעזר מורידין אותו מגדולתו, ולפי רבי לוי מת בלי ולד. ונלע"ד כי שלשת העונשים הם שלשה צורות של מיתה ואינם באים לחלוק על רבי אליעזר שאמר שהוא חייב מיתה, וכל דבריהם לבאר צורת המיתה, ויתר מכך נראה כי אפשר שיענש בשלשה צורות והדבר תלוי גם בצורת הזלזול ברבו, כי ברור בהכשת נחש שהוא מת, אך גם אם יורד מגדולתו והופך עני חשוב כמת, וכן אדם שאין לו בניו חשוב כמת, ושלשתן הם ענישה מידה כנגד מידה בהיות והורה בפני רבו וזלזל בכבוד התורה הרי שנענש או ע"י נחש שמכישו בפיו כיון שפגע בפיו, או בהיות ומתגאה ומזלזל בכבוד התורה מורידין אותו מגדולתו, או נפטר בלא בניו שלא יהיה לו מי שיכבד אותו כן עולה מדברי הבא"ח שם.

את ד' אלוקיך תירא לרבות ת"ח:

ומקור הדבר מבואר במסכת פסחים דף כב ע"ב, וכן בקידושין דף נו ע"א, וכן בב"ק דף מא ע"ב, וכן בבכורות דף ו ע"א שמעון העמסוני, ואמרי לה נחמיה העמסוני, היה דורש כל אתים שבתורה. כיון שהגיע [דברים ו'] לאת ה' אלהיך תירא פירש. אמרו לו תלמידיו: רבי, כל אתים שדרשת מה תהא עליהן? אמר להם כשם שקבלתי שכר על הדרישה, כך אני מקבל שכר על הפרישה. עד שבא רבי עקיבא ודרש את ה' אלהיך תירא לרבות תלמידי חכמים ע"כ. וכן מפורש באבות פרק ד-יב רבי אלעזר בן שמוע אומר יהי כבוד תלמידך חביב עליך כשלך וכבוד חבירך כמורא רבך ומורא רבך כמורא שמים:

ענישת הפוגע בת"ח:

עוד כתב התנא במסכת אבות פרק ב משנה י הם אמרו שלשה שלשה דברים רבי אליעזר אומר יהי כבוד חבירך חביב עליך כשלך ואל תהי נוח לכעוס ושוב יום אחד לפני מיתתך והוי מתחמם כנגד אורן של חכמים והוי זהיר בגחלתן שלא תכזה

הרב הראשי עיה"ק אלעד מרדכי מלכא שליט"א
נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
 רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, תיכון בית יעקב החדש, ת"ת מאור ישראל,
 שיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
 Chief Rabbi of Elad, Israel MORDECHAI MALKA, Founder & President of Institutions "Or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

שנשיכתן נשיכת שועל ועקיצתן עקיצת עקרב ולחישתן לחישת שרף וכל דבריהם כגחלי אש: והנה התנא רמז לשלשה עונשים נשיכת שועל, עקיצת עקרב, לחישת שרף. והוא ר"ת של נשיכה עקיצה לחישה, "נעל" כעין אשר אמר הקב"ה למשה של נעלך מעל רגלך כי המקום קדוש, והיינו לרמז בכדי להנצל משלשת העונשים נעל הוא ע"י שיזהר מקדושת וכבוד הרב. ואפשר שזה מרמז על שלשת העונשים שבגמרא הנ"ל, מכישו נחש היינו לחישת שרף כפשוטו, ועקיצת עקרב אפשר שמסרסו ואינו יולד בנים, ונשיכת שועל כיון ששיניו עקומות אפשר שעושה בו מום וע"י יורד מגדולתו.

לא חרבה ירושלים אלא בשביל שביזו בה תלמידי חכמים:

עוד אמרו חז"ל בגמרא שבת דף קט"ב ע"ב אמר רבי יהודה לא חרבה ירושלים אלא בשביל שביזו בה תלמידי חכמים, שנאמר {דברי הימים ב לו} ויהיו מלעיבים במלאכי האלהים ובוזים דבריו ומתעתעים בנביאיו עד עלות חמת ה' בעמו עד (אין) [לאין] מרפא. מאי עד לאין מרפא? אמר רב יהודה אמר רב כל המבזה תלמידי חכמים אין לו רפואה למכתו. **וכאשר פסק הרמב"ם בהלכות תלמוד תורה פ"ו הי"א** עון גדול הוא לבזות את החכמים או לשנאותן, לא חרבה ירושלים עד שבוז בה תלמידי חכמים שנאמר ויהיו מלעיבים במלאכי האלהים ובוזים דבריו ומתעתעים בנביאיו, כלומר בוזים מלמדי דבריו, וכן זה שאמרה תורה אם בחקותי תמאסו מלמדי חקותי תמאסו, וכל המבזה את החכמים אין לו חלק לעולם הבא והרי הוא בכלל כי דבר ה' בזה. **וכן פסק השו"ע ביו"ד סימן רמג ס"ו.**

דין כאפורקים, ונידון בטיט היוון:

עוד אמרו חז"ל שנקרא אפיקורוס, בסנהדרין דף צט ע"ב אפיקורוס. רבי ורבי חנינא אמרי תרוייהו זה המבזה תלמיד חכם. והוסיף **בזהר חדש במגילת רות דף לג** ואותם שאינן נוהגין כבוד בתלמידי חכמים. ואין דנין במקום הזה למבזה תלמיד חכם כי דנין אותו בטיט היוון. ובמדור הראשון מורידין ודנין המבזה ת"ח [בלבו] אע"פ שכבודם לפני אחרים.

דברי פה"ד בשו"ת יביע אומר חלק ד - או"ח סימן א

וז"ל אולם לעומת זאת הוזהרנו מפי ספרים ומפי סופרים לישא וליתן באמונה ובענוה, ולכלכל דברינו במשפט, ולא בלשון מדברת גדולות ח"ו, וכמ"ש בירושלמי (ספ"ו דגיתין), **רבי כד הוי בעי מקשייה על דרבי יוסי, אמר, אנו עלובייא מקשייא על דר' יוסי, שכשם שבין קדשי הקדשים לבין חולי חולין כך בין דורינו לדורו של ר' יוסי. א"ר ישמעאל ב"ר יוסי כשם שבין זהב לעפר כך בין דורינו לדורו של אבא.** ע"ש. ואמרו בירושלמי (פ"ק דשבת ה"ב) כל האומר שמועה מפי אומרה יהא רואה בעל השמועה כאילו הוא עומד כנגדו. **וכמ"ש החיד"א בס' מעגל טוב,** שהגאון רבינו העשיל הקשה קושיא גדולה על חידושי הלכות להמהרש"א, והטיח כנגדו דברים קשים, ומפיו לפידים יהלכו, ובחרון אפו השליך את הספר חידושי הלכות לארץ, ושוב נענה אחד מתלמידיו ויישב דברי המהרש"א בטוב טעם ודעת דבר דבור על אופניו, ונבהל הגאון ז"ל, וקבל על עצמו שלא יחבר ספר כי כפעלו ישולם לו. ע"ש. (וכעת אמ"א). **הגאון מהר"ח בן עטר סיפר,** כי חכם אחד מחכמי המערב בזמנו היה קורא בספר: דברי נבא בענין אחד, ולא הוחוור לו, ודיבר עליו סרה, **ובלילה באו לחנקו עד שבכה וביקש מחילה,** וקיבל על עצמו שלא לזלזל יותר בשום מחבר. **(והובא בשם הגדולים מע' ספרים אות ד ס"ק יג).** גם החיד"א בס' שם **הגדולים (מע' ספרים אות ה ס"ק נה)** סיפר, כי פ"א היו יושבים תלמידי חכמים ולומדים ונמשכו הדברים עד שאחד מבני חבורה דיבר קצת שלא כהוגן על הספר: היכל קדש, ותיכף נתנמנם והענישוהו בחלום על דבריו, וייקץ ויגד לחבריו להזהיר על כבוד הספר ומחברו. ולכן הירא לנפשו יזהר לכלכל דבריו ביום הלחמו מלחמתה של תורה ויזהר בכתבתו שלא יכזה בגחלתן של המחברים שלפניו. **ובחגיגה (כב):** אמר ר' יהושע ע"ד בית שמאי בושני מדבריכם, עד שבא תלמיד א' ואסברה ליה טעמם של ב"ש, וכל ימיו הושחרו שיניו מפני התעניות. וכיו"ב אירע להג"ר העשל כשהשיג על מהרש"א ביד חזקה ונזדמן שם תלמיד א' ופירש ד' המהרש"א. וק"ו לדור הזה דבצר ליבא, ונחנו מה באמת. ע"כ. שפתים ישק. **וע"ע בשם הגדולים (מע' ספרים ערך לבוש)** שכי שמעתי מפום רבנן קדישי שקבלו מרבתיהם, שהרב הלבוש ז"ל בגי"ע העניש לרב גדול על שהתריס כנגדו בלומדו דבריו בס' הלבוש. ע"כ. ובס' תולדות הצדיק ר' יוסף זונדל מסלאנט (דק"י"ג) כ', שזהו הרב בעל פרי חדש שקרא לבעל הלבוש בשם החייט. ע"ש. ובס' דור דעה ח"יב (עמוד לו) כי זאת על הגאון השאגת אריה. וי"ל ע"ד. ואכמ"ל. **וע' בתולדות הגאון ר' אליהו מני שבראש: זכרונות אליהו (עמוד יב),** שהמהר"א מני נענש על שתקף בחריפות את פי הרש"ש בקבלה. כיעו"ש. השי"ת יזכנו להכיר מיעוט ערכנו, ולא נכשל בדבר הלכה. ונמצא חן ושכל טוב בעיני אלהים ואדם עכ"ל.

מוסר השכל:

עלה בידנו עד כמה חייב האדם להיות זהיר ונוהר בכבוד התורה ולומדיה כי אחריתו מרה, זאת ועוד שכל בית אשר מדברים נגד גדולי התורה הדבר משפיע על חינוך בניו ובנותיו ואינו מצליח בחינוכם בהיות ואינו רואה שהערך העיון בבית הוא התורה ולומדיה, וכמאמר חז"ל **במסכת שבת דף כג ע"ב** אמר רבא דרחים רבנן, הו ליה בנין רבנן, דמוקיר רבנן, הו ליה חתנותא רבנן, דדחיל מרבנן, הוא גופיה הוי צורבא מרבנן, ואי לאו בר הכי הוא, משתמען מיליה כצורבא מרבנן. **ללמדנו** שבית של תורה מושתת על עשה לך רב והסתלק מהספק וכל שאלה שיש בבית מנהיג בביתו נעשה על פי עצת רבו כי הוא קיום התורה להמשיך את המסורת ולא כל אחד בונה לעצמו במה ובזה מחדיר ביוצאי חלציו את המסורת שהיא סוד קיום התורה וע"י זוכה לדור ישרים מבורך.

החותם בברכת שבת שלום ומבורך

בידידות ואהבה
מרדכי מלכא